

ANALIZA COMPARATIVĂ A INDICELUI PROGRESULUI SOCIAL AL REPUBLICII MOLDOVA

Tatiana COLESNICOVA

*dr., conferențiar cercetător,
șef secție Cercetări sociale
și nivelul de trai, Institutul
Național de Cercetări Economice,
Chișinău, Republica Moldova,
ctania@gmail.com*

Mircea GUTIU

*cercetător științific în
Secția Cercetări sociale
și nivelul de trai, Institutul
Național de Cercetări Economice,
Chișinău, Republica Moldova,
gutium.mircea@rambler.ru*

Abstract

In the given paper the authors analyzed the Social Progress Index of the Republic of Moldova in comparison with other states, the indicators of influence, as well as the welfare of the population. In addition, the key problems facing the Republic of Moldova on the given land were highlighted, with the purpose of identifying the ways of imposing the socio-economic growth among the citizens.

Key words: *The Social Progress Index, the Republic of Moldova, the welfare of the population.*

JEL Classification: *D60, I30, A13.*

Maximilian Carl Emil Weber, emeritul sociolog de origine germană era convins în esență antipozitivistă a sociologiei, argumentând prin faptul că evenimentele sociologice nu pot fi explicate în formă numerică, ci doar prin interpretarea umanitară a fenomenelor ce au avut loc într-un anumit timp istoric și spațiu cultural (Weber, 1994).

Crearea spiritului raționalist în spațiul european a avut loc prin influența religiei protestante și climatului nordic care supunea populația la un regim sever de economisire a resurselor alimentare ce nu pot fi reaprovizionate tot anul. Înțelegerea acestui fapt poate fi dedusă doar prin interpretarea împrejurărilor și proceselor și nu prin formule matematice.

În opoziția lui Weber, Emile Durheim susținea, că procesele ce au loc în societate pot fi explicate doar prin utilizarea metodei epistemologice și ipotetico-deductive. Societatea este constituită din instituții ce au o structură interdependentă și se influențează reciproc în căutarea unui punct de stabilitate și bunăstare. În studiul său științific „Sinucidul”, prin utilizarea statisticii el a identificat legătura viziunilor etico-religioase asupra deciziei de sinucid (Durheim, 1984).

În studiul dat ne vom axa în primul rând pe viziunea lui Emile Durheim, și vom folosi Indicele progresului social, dar în același timp vom folosi și interpretarea acestui indice, pentru o înțelegere mai detaliată a proceselor cu o influență maximă asupra bunăstării social-economice.

Creșterea economică a statului, majorarea PIB-ului, nu duce neapărat la creșterea bunăstării populației și nu este legată în exclusivitate de creșterea puterii de cumpărare. Evoluția economică trebuie să aibă loc în convergență cu evoluția tuturor componentelor științifice a unei lumi civilizate, precum ar fi medicina, jurisprudența, aparatul administrativ de stat, media ș.a.

Este important ca mijloacele financiare să fie repartizate uniform în societate, pentru a scădea decalajul dintre păturile sociale, prin reducerea nivelului de corupției printre funcționarii de stat, în special printre cei de vârf și prin lupta cu efectele economiei tenebre.

Progresul social a devenit o agendă din ce în ce mai critică pentru liderii de guvern, întreprinzători și Organizațiile nonguvernamentale. Aspirația cetățenilor pentru o viață mai bună sunt evidente în revoltele din primăvara arabă și apariția unor noi mișcări politice chiar și în cele mai prospere țări, precum ar fi Marea Britanie și Germania.

După criza financiară din 2008 cauzată de sistemul corupt de asigurare din S.U.A., a existat, de asemenea, o creștere a așteptărilor ca întreprinzătorii să-și îndeplinească rolul în îmbunătățirea vieților clienților și ale angajaților și în protejarea mediului înconjurător, de care să ne bucurăm noi toți. Această tendință modernă este imperativul progresului social.

Progresele în ceea ce privește sistemul financiar nu este neapărat catalizatorul unor îmbunătățiri în sfera socială.

Creșterea venitului net de obicei aduce după sine îmbunătățiri majore în domenii precum, accesul la apă curată, salubritate, alfabetizare și educație de bază. Dar, în medie, securitatea personală nu este mai bună în țările cu venit mediu în comparație cu țările cu un venit net inferior pe cap de locuitor și adesea în contradicție cu logica chiar cu o gravitate sporită.

Prea mulți oameni indiferent de venitul pe care îl au, sunt supuși unor condiții de reducere a drepturilor esențiale și sunt supuși unor acțiuni de discriminare sau chiar violență fizică sau morală bazată pe gen, religie, etnie sau orientare sexuală, în special dacă este vorba de țări cu o infiltrare masivă a ideilor dogmatice în sfera socială, judecătorească și administrativă. Măsurile tradiționale de identificare și catalogare a veniturilor financiare, cum ar fi PIB pe cap de locuitor, nu reușesc să surprindă progresul general al societăților, ori în cel mai rău caz, al retrogradării lui.

Scopul nostru este de a măsura nivelul social real, și nu în aceea de a utiliza aproximațiile economice sau rezultatele succesului comercial dintr-un grup unit pe motive teritoriale, etnice și culturale. Prin excluderea factorului socotit de mulți specialiști ca fiind esențial, și anume cel economic, putem analiza, pentru prima oară, riguros și sistematic relația dintre dezvoltarea economică (măsurată, de exemplu, în funcție de PIB pe cap de locuitor) și dezvoltarea socială.

Eforturile anterioare de analiză a maturității instituțiilor sociale prin excluderea din metodologia de calcul a PIB-ului, nu au avut un efect vizibil în răsturnarea paradigmei stabilite de analiză, ceea ce face dificilă descentralizarea cauzei și efectului.

Indicele progresului social măsoară cu rigurozitate performanțele țării în aspectele sociale și performanțele de mediu relevante, pentru țările din toate nivelurile economice de dezvoltare (Porter, Stern & Green, 2017). Aceasta permite o evaluare a performanței absolute a țării, dar și a performanței relative în comparație cu performanțele înregistrate în alte țări.

Indicele oferă guvernelor și întreprinzătorilor instrumente de urmărire a performanțelor sociale și a factorilor de mediu, pentru ca în rezultat să identifice politica publică ideală, și opțiunile de investiții cu o rentabilitate maximală.

Indicele progresului social ne permite, de asemenea, să evaluăm succesul țării în transformarea progresului economic în rezultate sociale

vizibile. În ansamblu, Indicele progresului social oferă primul cadru concret pentru un studiu comparativ, ce va furniza date de formare a unei agende de acțiuni care să avanseze atât performanța socială, cât și cea economică.

Indicele progresului social se calculează ca un indice agregat care include 3 grupe de indicatori selectați după importanța socială (Figura 1).

Figura 1. Trei grupe ale Indicelui progresului social

Sursa: elaborat de autor

Necesitățile de bază sunt asemănătoare primelor trei trepte a piramidei Maslow, și includ în sine calitatea și cantitatea alimentelor disponibile, prezența serviciilor medicale de bază, prezența adăpostului și siguranța personală.

Bazele bunăstării includ acele componente ce duc la creșterea confortului, speranței de viață și a accesului la învățământ academic și informație.

Oportunitățile de dezvoltare constau în libertatea cuvântului, prezența unei sisteme judecătorești imparțiale și incoruptibile, lipsa discriminării sociale din motive religioase, rasiale ori legate de gen.

Vitalitatea noosferei este dependentă de bunăstarea socială a indivizilor ce fac parte din ea, deoarece doar prin satisfacerea cerințelor

fiziologice și psihologice a oamenilor, societatea va rămâne un organism integru, sănătos și cu perspective de dezvoltare.

Conform analizei a 146 de state după Indicele progresului social, Republica Moldova a fost situată la Nivelul 3, poziția 69, cu 67.69 de puncte. În nivelul 3 au fost situate așa state ca Bulgaria, România, Serbia, Ucraina și marea parte a statelor din America Latină.

În comparație. la Nivelul 1 pe prima poziție este Norvegia, urmată de Islanda, Elveția, Danemarca, Finlanda, Japonia, Olanda Luxemburg, Germania, Noua Zeelandă, Suedia, Irlanda, Marea Britanie și Canada. Adică statele Uniunii Europene cu cea mai mare protecție socială, și statele din G7.

La Nivelele 4, 5 și 6 nu există nici un reprezentant al Uniunii Europene, ceea ce dovedește politica socială rezultativă a membrilor UE. În contrariu statele Africii fuseseră clasificate la Nivelele 5 și 6, în special Republica Africană Centrală ce se află pe poziția 146 cu un indice de 25.01. Primirea unui punctaj atât de mic este datorată în primul rând ciocnirilor militare interne, situației politice instabile, și economiei nefuncționale.

Este indiscutabil faptul, că economia slabă are un efect direct asupra bunăstării sociale, însă catalizatorul declinului economic poate fi divers, cum ar fi politica de confiscare a pământului de la populația europoidă în folosul celei negroide, ce a avut loc în Zimbabwe în anul 2000. Aceasta a dus la ieșirea capitalului din țară și la inflația de 231 milioane procente spre anul 2008.

Concluzii

Din studiul de mai sus putem evidenția că cea mai optimă metodologie de cercetare a proceselor sociale, este combinarea metodei pozitivistice a lui Durheim, și metodei de interpretare a lui Weber. PIB-ul nu poate fi socotit ca un indicator de performanță a societății, deoarece nu are o influență directă asupra fenomenelor sociale precum ar fi educația, nivelul criminalității ori medicina. Ba chiar, poate avea și un efect invers, când criminalitatea are o răspândire mai mare în zonele cu un venit mediu și mare. sau în cazul inaccesibilității serviciilor medicale integrale pentru toți membrii societății, cum este cazul S.U.A.

References

- [1]. Weber, M. (1994). Political Writings. University of Cambridge Press, 1–28. Retrieved from <https://www.sss.ias.edu/files/Weber%20-%20Political%20Writings.pdf>
- [2]. Durheim, E. (1894). Les règles de la méthode sociologique. Retrieved from <http://prepagrandnoumea.net/hec2015/TEXTES/DURKHEIM%20Emile%20Les%20regles%20de%20la%20methode%20sociologique.pdf>
- [3]. Porter, M., Stern, S., & Green, M. (2017) Social progress index 2017. Retrieved from <https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/co/Documents/about-deloitte/Social-Progress-Index-2017.pdf>